

Beheerplan Civiele kunstwerken 2024-2028

Samenvatting

In dit beheerplan is beschreven op welke wijze de gemeente Veere haar beheer en onderhoud van civiele kunstwerken gaat invullen. Het beheer en onderhoud is geënt op enerzijds beleid dat de gemeente Veere zich heeft gesteld op basis van wet- en regelgeving en anderzijds op basis van de technische staat waar de individuele objecten zich in bevinden. Elk beheerplan is een nadere uitwerking van de IVOR per beheersoort en geeft op operationeel niveau weer wat er moet gebeuren. Dit beheerplan geeft concreet invulling aan de opgave die de gemeente Veere heeft om haar doelstellingen te bereiken om haar areaal van kunstwerken op het gewenste niveau te behouden en daar, indien benodigd, te verbeteren.

In dit beheerplan, zijn concrete maatregelen benoemd voor het onderhoud die vastgesteld zijn op basis van onderzoek en beleid. De maatregelen komen met name voort uit resultaten van inspecties zoals beschreven in paragraaf 4.1 en worden als project op de markt gezet. Elk project wordt nader beschouwd om vast te stellen of binnen dat project invulling gegeven kan worden aan een of meerdere 'Veerse opgaven', zie hoofdstuk 3.

De gemeenteraad stelt met de beheerplannen het onderhouds- en inrichtingsambities vast. Het beheerplan resulteert in een budget wat nodig is om de openbare ruimte te onderhouden. De gemeenteraad stelt om de vier jaar het beheerplan vast.

Op basis van de uitgevoerde inspecties verkeren de kunstwerken gemiddeld genomen in redelijke tot goede staat. Ondanks deze staat zijn er wel maatregelen benodigd om het niveau op peil te houden, dan wel weer op het juiste niveau te brengen. In onderstaande tabellen is zichtbaar welke financiële behoefte hiervoor is benodigd. Hier is onderscheid gemaakt in dagelijks onderhoud en groot onderhoud.

1. Inleiding

In dit beheerplan is beschreven op welke wijze de gemeente Veere haar beheer en onderhoud van civiele kunstwerken gaat invullen. Het beheer en onderhoud is geënt op enerzijds beleid dat de gemeente Veere zich heeft gesteld op basis van wet- en regelgeving en anderzijds op basis van de technische staat waar de individuele objecten zich in bevinden.

Het beleid dat vastgesteld is door de gemeente Veere heeft een nadere uitwerking die concreet passend is voor civiele kunstwerken en waarop gestuurd kan worden zodat op eenduidige wijze vastgesteld kan worden in hoeverre de beleidsdoelstellingen behaald zijn. De beleidsdoelstellingen beschreven in hoofdstuk 3 zijn richtinggevend voor de beheerder die invulling geven voor het vastgestelde beleid van de gemeente Veere.

Het doel van dit beheerplan is:

- Het inzichtelijk maken van de kwantiteit en kwaliteit van het te beheren areaal;
- Het vastleggen van de beleidsuitgangspunten en beheerstrategie die aansluit bij de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte, zoals in de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) is vastgelegd;
- Het vastleggen van de reguliere onderhoudswerkzaamheden voor de komende beheerperiode;
- Het verkrijgen van de benodigde beheerbudgetten voor het instandhouden van het areaal.

1.1 Kunstwerken

Een (civiel) kunstwerk is, in bouwkundige zin, een door mensenhanden gemaakt, meestal niet voor bewoning bestemd bouwwerk. De term wordt heden ten dage voorbehouden aan onderdelen van infrastructuur (waaronder Verkeersinfrastructuur en Waterbouwkunde). Binnen de gemeente Veere vallen onder kunstwerken : bruggen, grondkeringen, steigers en trappen.

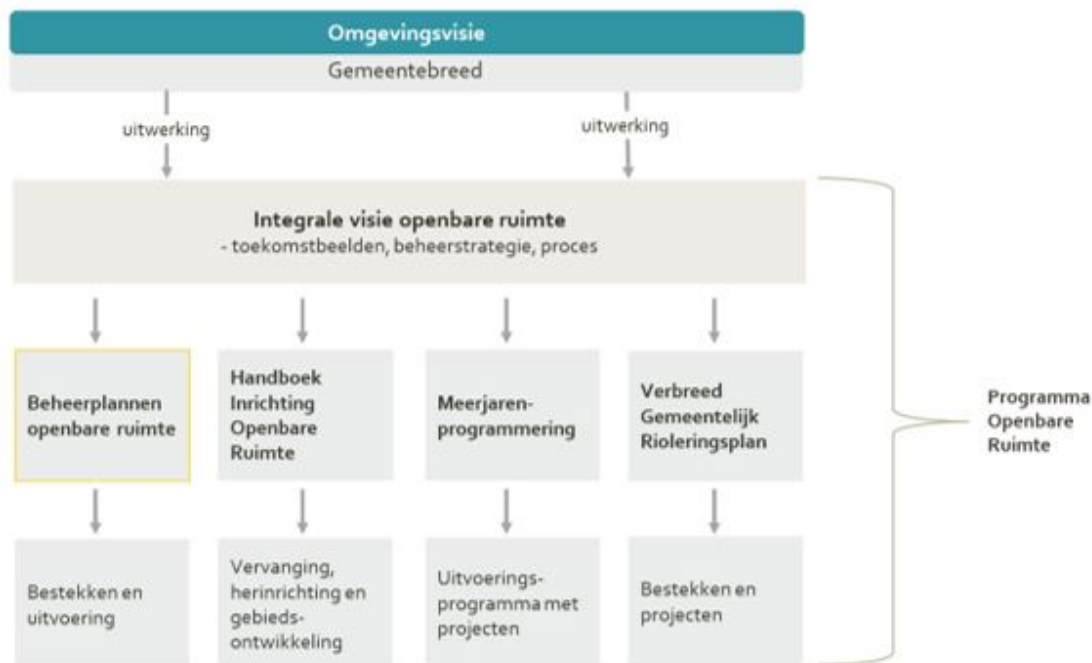
Culturele kunstwerken vallen buiten de reikwijdte van dit beheerplan.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt uiteengezet op welke wijze het Beheerplan Kunstwerken onderdeel uitmaakt van de Omgevingsvisie. In hoofdstuk drie en vier wordt vervolgens concreet ingegaan hoe de beheerder invulling gaat geven aan de ambities en doelstellingen beschreven in de Omgevingsvisie.

Vanuit technisch oogpunt dienen de kunstwerken ook op het gewenste onderhoudsniveau gehouden te worden. In hoofdstuk vier wordt beschreven hoe het onderhoudsniveau wordt vastgesteld (inspecties en onderzoeken), welk onderhoudsniveau de objecten moeten hebben en op welke procesmatige wijze dit inzichtelijk gemaakt wordt. Hoofdstuk vijf beschrijft vervolgens hoe groot (kwantiteit) het areaal aan kunstwerken is en in welke staat (kwaliteit) de objecten zich bevinden op basis van onderzoek. In

hoofdstuk zes is het uitvoeringsprogramma en bijbehorende financiën opgenomen en onderverdeeld in 'Dagelijks onderhoud', 'Groot onderhoud' en 'Vervangingen'. Het afsluitende hoofdstuk 7 geeft inzicht in de financiële behoefte voor de planperiode 2029 – 2033.

2. Relatie beheerplan met omgevingsvisie

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op welke positie het Beheerplan Kunstwerken onderdeel uitmaakt van de Omgevingsvisie. Dit wordt gedaan door de relatie met de Omgevingsvisie nader te belichten. Onderstaande figuur geeft aan waar het Beheerplan Kunstwerken zich bevindt.

2.1 Omgevingsvisie

De omgevingsvisie van de gemeente Veere beschrijft de maatschappelijke opgave en de te beschermen kernkwaliteiten van de gemeente op strategisch niveau. In de omgevingsvisie zijn belangen afgewogen en integraal benaderd. De Integrale visie openbare ruimte (verder IVOR) geeft een nadere invulling aan de ambities en doelen die beschreven zijn in de Omgevingsvisie.

2.2 Integrale visie openbare ruimte (IVOR)

De IVOR is hét overkoepelend document van het "Programma voor de Openbare Ruimte" en geeft op tactisch niveau weer hoe de ambities uit de Omgevingsvisie worden vormgegeven. De IVOR wordt gebruikt als leidraad voor het hele proces van inrichting, onderhoud en vervanging van de openbare ruimte. De IVOR wordt elke tien jaar bijgesteld.

2.3 Beheerplannen openbare ruimte

De beheerplannen van de gemeente Veere maken onderdeel uit van het "Programma Openbare Ruimte". Elk beheerplan is een nadere uitwerking van de IVOR per beheersoort en geeft op operationeel niveau weer wat er moet gebeuren. Dit beheerplan geeft concreet invulling aan de opgave die de gemeente Veere heeft om haar doelstellingen te bereiken om haar areaal van kunstwerken op het gewenste niveau te behouden en daar, indien benodigd, te verbeteren.

3. Doelen en horizon

De doelen die de gemeente Veere zich heeft gesteld zijn beschreven in de Omgevingsvisie en in hoofdlijnen nader uitgewerkt in de IVOR. In de IVOR zijn deze omschreven als 'De acht Veerse Opgaven', welke zijn afgeleid uit de 'Ambities en Opgaven' beschreven in de Omgevingsvisie. Binnen dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de 'De acht Veerse Opgaven' beschreven in de IVOR. Daarnaast worden de doelen op het gebied van kwaliteit beschreven en ook de integraliteit van werkzaamheden in de openbare ruimte.

3.1 Ambities Openbare Ruimte

In de omgevingsvisie van de gemeente Veere staat de ambitie centraal om de gemeente aantrekkelijk te houden met prettige kernen met rust en ruimte. Vanuit de openbare ruimte liggen er grote kansen om bij te dragen aan 'De acht Veerse opgaven'.

Met het beheer van kunstwerken zal in meer en mindere mate bijgedragen worden aan deze opgaven. Dit verschilt per project, in onderstaande paragrafen wordt ingegaan op welke wijze concreet invulling gegeven kan worden aan de opgaven die beschreven staan in de IVOR.

Vanuit het beheer van kunstwerken zal actief vastgesteld worden of bij projecten invulling gegeven kan worden aan één of meerdere Veerse opgaven. Dit wordt gedaan door middel van een aanvulling op het startdocument dat gebruikt wordt voor het definiëren van het project. Deze aanvulling betreft het opnemen van invulvelden van de verschillende Veerse ambities en antwoord geven of en op welke wijze het project geschikt is voor invulling geven aan de Veerse ambities.

Aantrekkelijk Veere (toerisme, identiteit, cultuurhistorie)

Ambitie: De openbare ruimte draagt bij aan de identiteit en aantrekkelijkheid van de gemeente. De ruimte rond trekpleisters wordt intensief onderhouden en aantrekkelijk ingericht waarbij de cultuurhistorie terug te zien is in het gebruik van het materiaal. Op de plekken waar monumenten, kunstwerken en beschermde stadsgezichten zijn, moeten deze zichtbaar blijven bij onderhoud of herinrichting van de openbare ruimte.

Iedereen, jong en oud, kan genieten van de fraaie kernen in onze gemeente. Dit houdt in dat iedereen zich zelfstandig en veilig kan verplaatsen van en naar iedere bestemming.

Bijdrage: In de basis dienen kunstwerken in de openbare ruimte functioneel te zijn en wanneer dit meerwaarde biedt dienen kunstwerken schoon en heel te zijn voor een goede uitstraling. Kunstwerken vallen in het algemeen op omdat deze een specifieke functie hebben binnen het gebied. Zodra deze objecten zich bevinden in bijvoorbeeld centra van de dorpskernen of bij toeristische voorzieningen zal de uiterlijke staat van het kunstwerk bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de omgeving waar het kunstwerk zich in bevindt.

Leefbaar Veere (participatie, veiligheid)

Ambitie: Ons doel is dat de bewoners in Veere tevreden zijn over de manier waarop wij de openbare ruimte beheren en daarover communiceren. Ook andere gebruikers en bezoekers zijn tevreden over de beleving van de openbare ruimte en voelen zich veilig. De leefbaarheid wordt zoveel mogelijk samen verbeterd.

Bijdrage: Wat betreft kunstwerken heeft de ambitie Leefbaar Veere veel samenhang met de ambitie Aantrekkelijk Veere. Aanvullende op hetgeen beschreven is bij Aantrekkelijk Veere moeten we ons blijven verdiepen in de vraag hoe de bewoners van de gemeente Veere de 'leefbaarheid' ervaren.

Bereikbaar Veere (toegankelijkheid, mobiliteit, parkeren)

Ambitie: De openbare ruimte draagt bij aan het goed functioneren van de gemeente. Er is voldoende parkeerruimte met ruimte voor laadpalen, voorzieningen zijn bereikbaar voor alle doelgroepen en ongelukken en ongemak worden voorkomen door tijdig onderhoud. Dorpskernen worden zoveel mogelijk ontlast van doorgaand verkeer en zoekverkeer waardoor het veilige en aangename verblijfsgebieden zijn geworden. We zetten in op lopen en fietsen en zorgen voor een verkeersveilige inrichting en onderhoud, zodat iedereen zich veilig kan verplaatsen.

Bijdrage: Kunstwerken hebben een belangrijke functie voor de bereikbaarheid omdat kunstwerken de mogelijkheid creëren voor het passeren van natuurlijke obstakels zoals bijvoorbeeld watergangen. Tegelijkertijd zorgt de aanwezigheid van een kunstwerk voor een verandering in de omgeving die kan leiden tot onoverzichtelijke situaties. Het is dus van belang dat kunstwerken, en de weg ernaartoe, overzichtelijk en veilig ingericht worden en blijven. Voor het beheer van deze kunstwerken zal daarom in de komende planperiode vastgesteld worden of de omgeving in de directe nabijheid van kunstwerken veilig ingericht zijn, dan wel verbeterd moeten worden. Aandacht voor de toegankelijkheid is hierbij een belangrijk onderwerp.

Ondernemend Veere (recreatie, werken, ondernemers)

Ambitie: De openbare ruimte draagt bij aan een gezonde economie. De openbare ruimte op bedrijventerreinen wordt functioneel ingericht en draagt bij aan een representatief beeld. In samenwerking met ondernemers wordt gekeken naar de beste inrichting en bijpassend onderhoud, dit geldt ook voor centra. Er is op bedrijventerreinen oog voor de werknemer met veilige wandelpaden in en rond de werkgebieden. Recreatie wordt zoveel mogelijk gestimuleerd door goede (fiets)verbindingen met het buitengebied te maken en duidelijke bewegwijzering. De centra zijn goed toegankelijk met veel fietsparkeermogelijkheden en voldoende mogelijkheid om op het terras te genieten van een hapje en/of drankje en te ontspannen.

Bijdrage: Net als bij de ambitie Aantrekkelijk Veere dient een kunstwerk vanuit de ambitie Ondernemend Veere functioneel te zijn en passend in het gebied waar deze geplaatst is. Zo is het van belang dat in bijvoorbeeld een bedrijventerrein de gebruiker optimaal gebruik kan maken van het kunstwerk. Ook hier is direct de relatie zichtbaar met de ambitie Bereikbaar Veere.

Gezond Veere (spelen, bewegen, ontmoeten)

Ambitie: De openbare ruimte stimuleert een gezonde levensstijl. We willen daarom dat de openbare ruimte voldoende aanleidingen biedt voor sport en spel voor jong en oud. Naast beweegvriendelijker wordt de openbare ruimte ook groener. Vanuit iedere nieuw te bouwen woning willen we zicht op groen. Groen maakt gelukkig en draagt bij aan gezonde inwoners.

Bijdrage: Kunstwerken zullen op het gebied van deze ambities in de regel weinig kunnen bijdragen.

Natuurlijk Veere (biodiversiteit, groener)

Ambitie: De openbare ruimte draagt bij aan een toename van de biodiversiteit. Een natuurlijker Veere betekent meer groen en bomen, bijvoorbeeld door overtollige verharding te vervangen door groen in bestaande openbare ruimte en bij herinrichtingen. Daarnaast gaat het ook om groen van een hogere kwaliteit. Dus vooral groen dat gevarieerder is en bijdraagt aan de biodiversiteit. Zoals verschillende soorten bomen in straten om ziekten te voorkomen.

Bijdrage: Kunstwerken zullen op het gebied van deze ambities in de regel weinig kunnen bijdragen.

Duurzaam Veere (grondstoffen, energie)

Ambitie: De gemeente Veere wil in 2050 energieneutraal zijn en er wordt ingezet op circulariteit en het verminderen van nieuwe grondstoffen door bijvoorbeeld afval als grondstof te gebruiken. We hebben daarin een voorbeeldrol om anderen te stimuleren. In het beheer wordt de uitvoering van de werkzaamheden steeds duurzamer en energie neutraler uitgevoerd doordat er minder CO₂ wordt uitgestoten. Bij de aankoop van nieuwe materialen gaan we zoveel mogelijk uit van totale levensduurkosten. De materiaalkosten kunnen daardoor in aanleg hoger liggen, maar worden terugverdiend over de gehele levensduur. Materialen worden daarnaast zoveel mogelijk hergebruikt.

Bijdrage: Het bereiken van een energie neutrale gemeente in 2050 impliceert een grote verandering hoe de huidige processen ingericht zijn.

Een aspect dat invulling geeft aan duurzaamheid, is bij vervanging en/of renovatie van kunstwerken duurzame materialen toe te passen of het hergebruiken van materialen die elders vrijkomen. Bij het vervangen van kunstwerken zal ook nagedacht worden om de constructie of delen van de constructie op een dusdanige wijze te ontwerpen zodat gedeeltelijke vervanging van de constructie eenvoudiger en duurzamer is (IFD-bouwen).

Op termijn is het landelijk verplicht om van alle objecten een materialenpaspoort vastgesteld te hebben, wanneer dit exact verplicht zal zijn is niet bekend. Het is daarom van belang de implicatie van deze verplichting te kennen en hierop te anticiperen. Dit zal daarom in de komende planperiode opgepakt moeten worden.

Klimaatbestendig Veere (hittestress, wateroverlast, droogte)

Ambitie: De openbare ruimte beperkt wateroverlast door hevige regenval tot een minimum, draagt bij aan de bestrijding van hittestress-gevoelige plekken tijdens de steeds warmer wordende zomers en speelt in op langere periodes van droogte. Dit doen we door onze openbare ruimte zo in te richten dat het bodem-, water- en groensysteem het water en de warmte kan opvangen en bergen als het nodig is en kan vrijgeven als daarvoor ruimte is. Wij zien ieder project in Veere als een bouwsteen naar een klimaatbestendige gemeente. Dit betekent dat in zowel projecten in de bestaande openbare ruimte als in nieuwbouwggebieden aandacht wordt besteed aan klimaat, water (ontharding), en biodiversiteit (vergroenen). We staan open voor initiatieven van externe partijen, zoals agrariërs en particulieren, om gezamenlijk een win-winsituatie te creëren en samen te werken aan klimaat- bestendigheid.

Klimaatbestendig Veere (hittestress, wateroverlast, droogte)

Ambitie: De openbare ruimte beperkt wateroverlast door hevige regenval tot een minimum, draagt bij aan de bestrijding van hittestress-gevoelige plekken tijdens de steeds warmer wordende zomers en speelt in op langere periodes van droogte. Dit doen we door onze openbare ruimte zo in te richten dat het bodem-, water- en groensysteem het water en de warmte kan opvangen en bergen als het nodig

is en kan vrijgeven als daarvoor ruimte is. Wij zien ieder project in Veere als een bouwsteen naar een klimaatbestendige gemeente. Dit betekent dat in zowel projecten in de bestaande openbare ruimte als in nieuwbouwgebieden aandacht wordt besteed aan klimaat, water (ontharding), en biodiversiteit (vergroenen). We staan open voor initiatieven van externe partijen, zoals agrariërs en particulieren, om gezamenlijk een win-winsituatie te creëren en samen te werken aan klimaat- bestendigheid. Bijdrage: Kunstwerken zullen op het gebied van deze ambities in de regel weinig kunnen bijdragen.

3.2 Ambities kwaliteit

De kwaliteit van de kunstwerken is vertaald in enerzijds ambities en anderzijds in technisch staat. De technische staat waar kunstwerken in bevinden is beschreven in hoofdstuk 5, de ambities worden in deze paragraaf beschreven.

De ambities die de gemeente Veere zich heeft gesteld op het gebied van kunstwerken hebben te maken met de functionaliteit van het kunstwerk, de tevredenheid van de burger over het kunstwerk en de meldingen die gedaan worden over de staat of functionaliteit van het kunstwerk.

De functionaliteit van het kunstwerk heeft te maken met de vraagstelling of het kunstwerk voldoet aan de functie die het kunstwerk heeft. Vragen die gesteld kunnen worden zijn bijvoorbeeld: heeft de brug voldoende capaciteit voor de verkeersstromen die gebruik maken van de brug, is de brug nog steeds voldoende sterk voor het huidig of toekomstig gebruik doordat de intensiteit is toegenomen in combinatie met hogere (as)lasten.

Tevredenheid heeft een relatie met hoe de burger het kunstwerk ervaart, veelal heeft dit te maken met veiligheid en esthetische kenmerken. Met esthetische kenmerken moet dan vooral gedacht worden of het kunstwerk schoon en heel is.

Binnen de gemeente Veere heeft de burger de mogelijkheid om meldingen te doen over alle zaken die aanwezig zijn de openbare ruimte, waaronder kunstwerken. Het is van belang dat de gemeente Veere haar processen dusdanig heeft ingericht en onderhoudt dat meldingen op adequate wijze worden behandeld. Dit proces is al geruime tijd geleden ingericht en werkt naar behoren. Meldingen worden in de regel binnen één dag behandeld en afhankelijk van de melding ook binnen één dag afgehandeld.

3.3 Integraliteit beheer Openbare Ruimte

Met de integraliteit beheer openbare ruimte wordt bedoeld dat op efficiënte wijze werkzaamheden in de openbare ruimte worden uitgevoerd. Voorkomen moet worden dat eerst de straat wordt her straat en/of heringericht en vervolgens een jaar later de riolering vervangen dient te worden waardoor de straat weer opengedekt moet worden.

Om dit te voorkomen hebben de beheerder van de verschillende 'beheersoorten' regelmatig contact met elkaar zodat zij van elkaar op de hoogte zijn van projecten die opgestart gaan worden.

3.4 Participatie

Een deel van de burgers is en wil betrokken worden bij besluitvorming die invloed hebben op het leven en/of de omgeving waarin hij of zij zich begeeft. Het betrekken van bewoners en overige stakeholders bij ingrijpend onderhoud van civiele kunstwerken is een belangrijke stap in het proces. Zodra er een onderhoudsbehoefte is maakt participatie onderdeel uit van het definiëren van het project. Er is daarom een aanvulling opgenomen in het startdocument om de mate van participatie per project vast te stellen. De door de gemeenteraad vastgestelde participatienota 2022 is hiervoor het kader.

4. Onderzoek en beleid

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze de staat waar een kunstwerk zich in bevindt verkeert (vaststellen kwaliteit) alsmede het vaststellen van het benodigd onderhoud zodat weer voldaan wordt aan het gewenste kwaliteitsniveau. Daarnaast heeft vastgesteld beleid (zie hoofdstuk 3) invloed op het volledige pallet aan werkzaamheden die gaan plaatsvinden bij de kunstwerken.

4.1 Vaststellen kwaliteit

Zoals beschreven in de IVOR kan naar kwaliteit op diverse manieren gekeken worden. Kwaliteit gaat verder dan wat er op het zicht te zien is en kwaliteit kan ook met elkaar schuren. Een strak gemaaid grasveld geeft een strak beeld, maar kan minder opleveren voor biodiversiteit. Een asfaltweg kan goed scoren op beeldkwaliteit, maar een boring zegt pas iets over de kwaliteit van de fundering en levensvatbaarheid van de weg.

Bij kunstwerken wordt de kwaliteit waar het object zich in bevindt vastgesteld op basis van 'beeldkwaliteit' en de 'technische kwaliteit'.

Beeldkwaliteit conform CROW 323

In deze CROW-publicatie wordt beschreven hoe het kwaliteitsniveau van een kunstwerk vastgesteld wordt. De publicatie kent hierin een onderverdeling in 5 kwaliteitsniveaus, A+, A, B, C en D, waarbij niveau A+ de hoogste status heeft, zie onderstaande tabel.

Kwaliteitsniveau	Omschrijving	Toelichting
A+	Zeer goed	Nagenoeg ongeschonden
A	Goed	Mooi en comfortabel
B	Voldoende	Functioneel
C	Matig	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder
D	Te slecht	Kapitaalvernietiging, functieverlies, juridische aansprakelijkheid

Technische kwaliteit conform NEN 2767-4

De conditiemeting is ontwikkeld om het inspectieproces te objectiveren en betrouwbare inspectiegegevens te genereren. Het onderzoek conform de NEN 2767-4 verloopt volgens een vaste methode van meting. De conditiemeting bestaat uit het beoordelen van de onderhoudsstaat van een bouwdeel op drie aspecten: belang, omvang en intensiteit. De meetmethode leidt tot een "waarde" dat de technische kwaliteit (per bouwdeel) aangeeft; de "conditiescore".

Conditie score	Omschrijving	Toelichting
1	Uitstekende score	Incidenteel geringe gebreken
2	Goede conditie	Incidenteel beginnende veroudering
3	Redelijke conditie	Plaatselijk zichtbare veroudering
4	Matige conditie	Functieervulling van bouw- en installatiedelen incidenteel in gevaar
5	Slechte conditie	De veroudering is onomkeerbaar
6	Zeer slechte conditie	Technisch rijp voor sloop

De conditiescores van alle bouwdeelen worden geaggregeerd tot een algehele conditiescore van een object; de "objectscore".

4.2 Gewenst kwaliteitsniveau

Binnen de gemeente Veere is het beeldkwaliteitsniveau voor alle kunstwerken in de basis vastgesteld op niveau B en de technische staat is vastgesteld op conditiescore 3. Het is mogelijk dat voor bepaalde kunstwerken afgeweken wordt van dit basisniveau, dit zal dan onderbouwd moeten zijn. Gedacht kan worden aan toegangsbruggen waar landbouw overheen gaat omdat het niet realistisch is dit soort toegangsbruggen op het gewenste beeldkwaliteitsniveau te behouden. Daarentegen moet een toegangsbrug wel in de juiste technische staat verkeren.

4.3 Vaststellen benodigd onderhoud

De richtlijn 'CUR Aanbeveling 117-2020' wordt gebruikt om op basis van het beeldkwaliteitsniveau en/of de technische kwaliteit het variabel onderhoud voor de komende 10 jaar vast te stellen zodat weer voldaan gaat worden aan het gewenste kwaliteitsniveau. De CUR Aanbeveling 117-2020 biedt beheerders, eigenaren en hun adviseurs heldere, eenduidige procedures, regels en eisen voor inspectie, advies en nader onderzoek voor het beheer van kunstwerken.

4.4 Beheerplannen

In elk beheerplan, waaronder dit beheerplan, zijn concrete maatregelen benoemd voor het onderhoud die vastgesteld zijn op basis van onderzoek en beleid. De maatregelen komen met name voort uit resultaten van inspecties zoals beschreven in paragraaf 5.1 en worden als project op de markt gezet. Elk project wordt nader beschouwd om vast te stellen of binnen dat project invulling gegeven kan worden aan een of meerdere 'Veerse opgaven', zie hoofdstuk 3.

De gemeenteraad stelt met de beheerplannen het onderhouds- en inrichtingsambities vast. Het beheerplan resulteert in een budget wat nodig is om de openbare ruimte te onderhouden. De gemeenteraad stelt om de vier jaar het beheerplan vast.

5. Areaal: kwantiteit en kwaliteit

Dit hoofdstuk geeft inzicht in het aantal civiele kunstwerken dat onderdeel uitmaakt van dit beheerplan, daarnaast wordt inzicht verschaft in de huidige staat waar de civiele kunstwerken zich in bevinden.

5.1 Actuele kwantiteit kunstwerken

Het aantal objecten dat in beheer en eigendom is van de gemeente Veere, is opgenomen in Obsurv. Dit beheersysteem geeft continu inzicht in het areaal. In de afgelopen planperiode is een areaalstudie uitgevoerd en is een grote hoeveelheid (50 stuks) kunstwerken aan het areaal van de gemeente Veere toegevoegd vanwege onvolledig inzicht in het totale areaal. De objecten die toegevoegd zijn aan het areaal t.o.v. het beheerplan 2017-2021 betreffen vooral kademuren, glooiingen, damwanden, steigers en trappen. In de komende planperiode zal een volgende stap genomen worden in de areaalstudie, deze zal zich vooral richten op extra inzicht verschaffen in de verschillende objecten die in beheer en onderhoud zijn van de gemeente Veere.

De gemeente Veere heeft 123 civiele kunstwerken in beheer en eigendom, de kunstwerken zijn onder te verdelen in objectsoorten zoals in onderstaande staafdiagram zichtbaar is gemaakt.

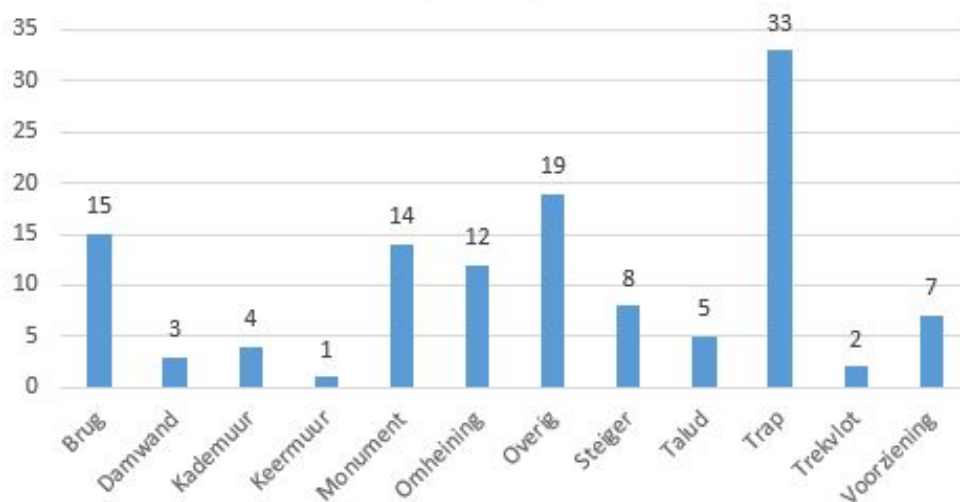
- Onder 'Overig' wordt verstaan: infoborden, loopsluizen, klaphekjes, zeebalkon en een uitkijktoren.
- Onder 'Voorziening' wordt verstaan: afmeerpalen, havenseinen en diverse nutsvoorzieningen bij steigers

5.2 Actuele kwaliteit kunstwerken

Op basis van de uitgevoerde inspecties in 2020 verkeren de kunstwerken gemiddeld genomen in redelijke tot goede staat. Wanneer ingezoomd wordt op de objecten zelf zijn er wel 'bouwdelen' die in matige tot slechte staat verkeren, echter dit heeft weinig tot geen invloed op het functioneren van het object als geheel.

In de periode 2020 tot en met 2022 zijn de werkzaamheden die benodigd waren om die bouwdelen weer op 'niveau' te brengen uitgevoerd zodat er geen onveilige situatie kan ontstaan.

Aantal per objectsoort

6. Uitvoeringsprogramma en kosten

In de paragrafen opgenomen in dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens het Dagelijks Onderhoud, het Groot Onderhoud en de Vervangingen behandeld die plaats vinden binnen de planperiode van dit beheerplan. Onderscheid in deze drie vormen heeft te maken met de financieringsvorm van de maatregelen en activiteiten.

6.1 Dagelijks Onderhoud

Het Dagelijks Onderhoud wordt bekostigd vanuit exploitatie en bestaat uit drie soorten activiteiten.

1. Het reinigen heeft als doel om het de objecten schoon van vervuiling te houden met als gevolg dat objecten veilig gebruikt kunnen worden maar ook langer in stand gehouden kunnen worden. Vooral bij houten objecten heeft het frequent reinigen van het object een substantieel effect op de levensduur van het object. Het is wel van belang dat de juiste bouwdelen van het object gereinigd worden en omvat meer dan het inzetten van een veegwagen.
2. De Cruise terminal is overgenomen van de provincie Zeeland en wordt gebruikt voor cruiseschepen. De kosten voor het onderhoud van de cruise terminal worden gedekt door de verhuur van de terminal aan cruiseschepen. De terminal bevindt zich in een water dat tot de provincie Zeeland behoort en daarvoor moet jaarlijks huur betaald worden, ter hoogte van € 4.562,-. Voor het dagelijks onderhoud, waaronder een storingsdienst valt, zijn twee servicecontracten afgesloten, deze bedragen gezamenlijk € 1.750,- per jaar. In totaal is er jaarlijks € 6.312,-.
3. Het inspecteren van kunstwerken heeft twee basis vormen, de eerste betreft een jaarlijkse schouw en de tweede een vijfjaarlijkse conditiemeting gecombineerd met een instandhoudingsinspectie conform de CUR-Aanbeveling 117-2020. De schouw heeft tot doel inzicht te verkrijgen in de gebruiksveiligheid van het kunstwerk en richt zich daarbij tot het signaleren van (acute) bedreigingen voor de gebruiker. De instandhoudings-inspectie heeft tot doel inzicht te verschaffen in de huidige staat van het kunstwerk en deze vast te leggen. Op basis hiervan worden de beheersmaatregelen vastgesteld voor het instandhouden van het kunstwerk.
4. Opstellen beheerplan vindt elke vijf jaar plaats en betreft een update van het op dat moment vigerende beheerplan. Het updaten wordt voornamelijk gebaseerd op de inspectieresultaten uitgevoerd het jaar voorafgaande het updaten van het beheerplan. Eventuele aspecten die vanuit beleid en politiek worden ook opgenomen in het beheerplan.

Activiteit	2024	2025	2026	2027	2028
- Reinigen	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
- Cruise terminal	€ 6.312	€ 6.312	€ 6.312	€ 6.312	€ 6.312
- Inspecteren	-	-	€ 15.500	-	-
- Opstellen beheerplan	-	-	-	€ 10.000	-
Totaal	€ 12.312	€ 12.312	€ 27.812	€ 22.312	€ 12.312

6.2 Groot Onderhoud

Tot Groot Onderhoud behoren die werkzaamheden die niet vallen onder het dagelijks onderhoud en niet voldoen aan de criteria van investeringen. Groot Onderhoud bestaat uit werkzaamheden die worden uitgevoerd wanneer de technische conditie van het object een bepaald minimum heeft bereikt en hersteld moet worden. De maatregelen zijn bedoeld om de beschikbaarheid van kunstwerken tot het einde van de levensduur te waarborgen.

Groot Onderhoud aan bruggen in een stedelijke omgeving is complex. Om de optimale onderhoudsmaatregelen, in aard en omvang te kunnen bepalen worden aanvullende onderzoeken en berekeningen uitgevoerd. Groot onderhoud is veelal ingrijpend voor omwonenden en (weg)gebruikers. Om overlast te beperken wordt het groot onderhoud zo veel mogelijk afgestemd op het onderhoud van andere objecten (zoals wegen en riolering) in, op of nabij het betreffende object. Met deze maatregelen wordt het kwaliteitsniveau van de objecten zo efficiënt mogelijk op niveau gehouden. Vanuit inspecties wordt aangegeven of (periodieke) onderhoudsmaatregelen conform planning worden uitgevoerd, of dat deze naar voren of achter kunnen worden verschoven.

De werkvoorbereiding van deze onderhoudswerkzaamheden en het voeren van directie en toezicht is in handen van Afdeling Openbare Ruimte.

Activiteit	2024	2025	2026	2027	2028
Groot onderhoud	€ 14.470	€ 73.685	€ 55.311	€ 58.893	€ 84.529
Cruise terminal	-	-	-	-	-

Totaal	€ 14.470	€ 73.685	€ 55.311	€ 58.893	€ 84.529
--------	----------	----------	----------	----------	----------

In onderstaand overzicht volgt een uiteenzetting welke werkzaamheden onder groot onderhoud vallen. De exacte werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden zijn opgenomen in bijlage 1, met dien verstande dat de bedragen die opgenomen zijn in deze bijlage directe bouwkosten betreffen. Voor een inhoudelijk inzicht hoe schadebeelden eruitzien (foto's) wordt verwezen naar het beheerprogramma Obsurv.

- Verhardingen: op bruggen en steigers is veelal een slijtlaag van bitumen of een asfaltlaag aanwezig. Het brugdek maakt onderdeel uit van de wegconstructie waardoor deze constructie niet te vergelijken is met de opbouw van reguliere wegen. Slijtlagen, asfaltlagen en evt. de bovenzijde van de constructie dienen periodiek vervangen en hersteld te worden door gebruik.
- Beton- en houtreparaties: door gebruik, veroudering van en dynamische beschadigingen dienen periodiek reparaties uitgevoerd te worden ten behoeve van de levensduur van het object of delen van het object.
- Conserveren: een conservering heeft een beperkte levensduur om het bouwdeel van het object te beschermen tegen weersinvloeden. Een conservering dient derhalve periodiek hersteld en/of vervangen te worden.
- Herstel divers: dit zijn veelal werkzaamheden die niet onder een noemer te vatten zijn zonder dat de lijst met 'noemers' eindeloos lang wordt en relatief weinig voorkomen. Gedacht moet worden aan zaken als plaatsen van bordjes, paaltjes, werkzaamheden aan de afwatering van objecten.
- Vervangingen 'kleine' objecten: De houten bruggen Benoordenhoutseweg (12.02), Schuurmanstraat (03.02), Thorntonlaan (02.01) en Babelweg (03.01) worden vervangen.

6.3 Vervangingen

Bij vervangingen wordt het volledige object vernieuwd, bijvoorbeeld bij einde levensduur of verandering in functie en gebruik waarbij deze wordt bekostigd vanuit een investering met bijbehorend krediet. Binnen de planperiode van dit beheerplan (2024-2028) worden geen grote objecten vervangen. Om voor een lange periode inzicht te verkrijgen in de vervangingsopgaven van de civiele kunstwerken zal in deze planperiode een levensduurcyclusanalyse (LCC-analyse) uitgevoerd worden naar kapitaalkrachtige en/of risicovolle kunstwerken. Dit betreft een theoretische analyse dat inzicht verschaft wanneer objecten op basis van levensduur aan vervanging toe zijn. Een LCC-analyse richt zich op de 'verre' toekomst. Ook hier geldt dat een toestandsinspectie en/of gemeentelijke (gebieds-)ontwikkelingen ervoor kunnen zorgen dat de vervanging van een kunstwerk vervroegt of uitgesteld wordt.

7. Financiële doorkijk 2029 - 2033

Voor de beheerperiode 2029 – 2033 is de financiële behoefte inzichtelijk gemaakt. Dit is gedaan op basis van de instandhoudingsinspecties uitgevoerd in 2020. In 2025 volgt een nieuwe ronde van instandhoudingsinspecties, de resultaten hiervan zullen invloed op de werkelijke behoefte voor het beheer en onderhoud van de kunstwerken. In de navolgende paragrafen wordt ingegaan op de behoefte zoals deze nu bekend is.

7.1 Dagelijks onderhoud

Activiteit	2029	2030	2031	2032	2033
- Reinigen	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
- Cruise terminal	€ 6.312	€ 6.312	€ 6.312	€ 6.312	€ 6.312
- Inspecteren	-	-	€ 15.500	-	-
- Opstellen beheerplan	-	-	-	€ 10.000	-
Totaal	€ 12.312	€ 12.312	€ 27.812	€ 22.312	€ 12.312

7.2 Groot onderhoud

Activiteit	2029	2030	2031	2032	2033
Groot onderhoud	€ 24.790	€ 9.671	€ 10.928	€ 56.233	€ 12.939
Cruise terminal	€ 20.058	-	-	-	-
Totaal	€ 34.528	€ 9.671	€ 10.928	€ 56.233	€ 12.939

7.3 Vervangingen

Binnen de planperiode van 2029-2033 worden voorsnog geen grote vervangingen voorzien.

Dagelijks onderhoud

Activiteit	2024	2025	2026	2027	2028
- Reinigen	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
- Cruise terminal	€ 6.312	€ 6.312	€ 6.312	€ 6.312	€ 6.312
- Inspecteren	-	-	€ 15.500	-	-
- Opstellen beheerplan	-	-	-	€ 10.000	-
Totaal	€ 12.312	€ 12.312	€ 27.812	€ 22.312	€ 12.312

Groot onderhoud

Activiteit	2024	2025	2026	2027	2028
Groot onderhoud	€ 14.470	€ 73.685	€ 55.311	€ 58.893	€ 84.529
Cruise terminal	-	-	-	-	-
Totaal	€ 14.470	€ 73.685	€ 55.311	€ 58.893	€ 84.529

Bijlage 1: Overzicht maatregelen Civiele Kunstwerken

Kunstwerkcode	Kunstwerknaam	Maatregel	Eenheid	Totaalprijs
TR010	Trap	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 300
TR011	Trap	Betonreparatie, herstel divers	st	€ 650
TR011	Trap	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 300
TR013	Trap	Betonreparatie, herstel divers	st	€ 600
TR013	Trap	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 300
TR014	Trap	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 300
Z27	Betonbrug Oranjezon	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 250
05.01	Houten brug Nieuwstraat	Herstellen slijtlaag op houten dek	m2	€ 275
05.01	Houten brug Nieuwstraat	Herstellen bestrating	m2	€ 150
05.04	Infobord	Herstellen bestrating	m2	€ 150
05.04	Infobord	Onderdelen vervangen	st	€ 750
06.01	Betonbrug Braamweg	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 1.300
06.01	Betonbrug Braamweg	Betonreparatie, herstel divers	st	€ 450
06.01	Betonbrug Braamweg	Betonreparatie, PCC-mortel	m2	€ 250
06.01A	Stalen fietsbrug Braamweg	Herstel divers	st	€ 150
06.01A	Stalen fietsbrug Braamweg	Onderdelen aansluiten	st	€ 150
09.02	Brug Park Welgelegen	Vervangen beplanking <5 cm	m2	€ 1.190
10.06	Betonbrug Veerseweg	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 1.875
10.06	Betonbrug Veerseweg	Herstel divers	st	€ 250
10.08	Gemetselde trap 2 Oranjeplein	Onderdelen aanbrengen	st	€ 75
10.15	Betonnen trap Wandelgebied Oostwating	Vervangen leuning hout	m	€ 2.250
10.16	Houten loopsluis 2 Wandelgebied Oostwating	Vervangen leuning hout	m	€ 1.080
10.17	Houten loopsluis 3 Wandelgebied Oostwating	Vervangen leuning hout	m	€ 420
10.18	Houten loopsluis 4 Wandelgebied Oostwating	Vervangen leuning hout	m	€ 480
10.20	Betonnen trap gedempte haven Veere	Vervangen leuning hout	m	€ 150
10.20	Betonnen trap gedempte haven Veere	Herstel divers	st	€ 1.200
10.30	Trekschuit Stadswallen	Herstel divers	st	€ 50
10.31	Trekvlot Stadswallen	Vervangen conservering stalen onderdelen	st	€ 2.400
10.31	Trekvlot Stadswallen	Overlagen conservering staaloppervlak	m2	€ 750
10.42	Betonnen trap Stadswallen	Maaien NVO	m	€ 150
10.46	Betonnen trap grindpad Gedempte Haven	Herstel divers	st	€ 500
10.54	Stalen voetbrug Wolfertlaan	Herstellen slijtlaag op stalen/kunststof dek	m2	€ 900
10.56	Muur Campveerse toren	Metselwerk voegwerk, vervangen lokaal	m2	€ 5.100
10.61	Gemetselde muur Bastion	Metselwerk voegwerk, vervangen lokaal	m2	€ 6.000
10.65	Rondeel WOII	Betonreparatie, herstel divers	st	€ 600
11.01	Houten brug Breezand	Herstellen slijtlaag op houten dek	m2	€ 275
11.01	Houten brug Breezand	Vervangen conservering stalen onderdelen	st	€ 240
12.01	Houten brug Jan Campertstraat	Herstellen bestrating	m2	€ 30
12.01	Houten brug Jan Campertstraat	Onderdelen vervangen	st	€ 150
12.02	Houten brug Benoordenhoutseweg	Herstel divers	st	€ 450
HS002	Havensein	Overlagen conservering staaloppervlak	m2	€ 375
KM003	Kademuur	Metselwerk voegwerk, vervangen lokaal	m2	€ 1.875
KM004	Kademuur	Onderdelen vervangen	st	€ 275
KM004	Kademuur	Metselwerk voegwerk, vervangen lokaal	m2	€ 150
02.01	Houten brug Thorntonlaan	Vervangen houten brug	m2	€ 8.200
03.01	Houten brug Babelweg	Vervangen houten brug	m2	€ 35.700
10.05	Betonnen trap 3 Parkeerterrein Marina haven	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 500
10.13A	Hekwerk Bastion	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 1.500
10.23	Betonnen trap Stadswallen	Vervangen conservering stalen leuning	m	€ 1.000
10.23	Betonnen trap Stadswallen	Overlagen conservering stalen leuning	m	€ 100
10.67	Kanonnen	Vervangen conservering stalen onderdelen	st	€ 120
10.67	Kanonnen	Conserveren houten onderdelen	m2	€ 80